

Preek Lukas 19: 1-10 HSV – thema ‘Je hoort erbij!’
(Afscheid gr. 8 van de zondagsschool)

Jongens en meisjes,

We beginnen even met een oefeningetje.

Neem eens even iemand in je gedachten die er in je klas op school niet helemaal bij hoort.

En als je dat hebt, vraag je dan even af hoe dat komt, dat hij of zij er niet bij hoort.

Heb je dat?

Je hoeft er niets over te zeggen, maar waarschijnlijk hoort iemand er niet bij in de groep omdat hij of zij net even iets anders is dan de rest.

Misschien draagt hij andere kleren omdat z'n ouders niet zoveel geld hebben om merkkleding te betalen. Of misschien hebben ze juist heel veel geld en draagt hij kleding die de rest van de groep een beetje bekakt vindt.

Het kan ook te maken hebben met hoe iemand er uit ziet. Stel je voor dat hij of zij dikker is of juist magerder dan de rest. Ja, dan wil je niet met zo iemand gezien worden, dat is niet stoer.

Het kan ook gaan om prestaties. Iemand is bijvoorbeeld helemaal niet goed in sport. Altijd weer wordt hij bij het partijtje voetbal als laatste gekozen. Hoe zou dat voelen denk je dat je altijd als laatste gekozen wordt? O die mag wel bij de tegenpartij, daar heb je niet veel aan, die kan geen deuk in een pakje boter schoppen. Die loopt meer in de weg, dan dat je er wat aan hebt.

Mensen die er niet bij horen kunnen daar later, als ze volwassen zijn, nog steeds last van hebben. Ze kunnen zich onzeker voelen tussen andere mensen. Ze kunnen van zichzelf denken dat ze niks voorstellen. En heel soms, gaan ze wraak nemen. Ik zal ze terugpakken, die lui die mijn jonge jaren hebben verpest. Zo kan het gaan. Maar wat je altijd ziet is dat buitengesloten worden mensen beschadigt.

Vandaag komen we ook iemand tegen die buitengesloten is. Ik denk dat jullie zijn verhaal wel kennen. We hebben het net gelezen. Het verhaal van Zacheüs. Zacheüs is een gehaat man. Waarom dat is daar komen we zo nog wel even op. Ik wil even jullie aandacht vragen voor wat anders. Er staat in de tekst dat Zacheüs een klein mannetje is. Dat is bijzonder. Bijna nooit zegt de bijbel iets over iemands uiterlijk. Ja Goliath, dat was een grote reus en daarom was het bijzonder dat David

hem versloeg met zijn slinger.

Nou, hier zien we Zacheüs, hij is klein en dat is lastig als Jezus voorbijkomt. Dan zie je niets. Maar weet je nog wat we net zeiden. Als iemand er anders uitziet dan de rest van de groep, dan hoort hij er vaak niet bij. Ik weet het natuurlijk niet zeker. Maar heel misschien is Zacheüs altijd gepest geweest. Zo'n klein onderkruipseltje. Ideaal om te pesten. Je kunt hem lekker uitlachen met z'n allen en als het op knokken aankomt verliest hij vast van z'n grotere leeftijdsgenoten. En heel misschien heeft Zacheüs toen al bedacht, wacht maar tot ik groot ben, nou ja echt groot zal hij niet worden, wacht maar tot ik volwassen ben, dan ga ik ze allemaal terugpakken. Als zij mijn jeugd verpesten, dan ga ik het ze betaald zetten, letterlijk, ik laat ze betalen. En zo greep Zacheüs zijn kans. Hij werd tollenaar. Hij zou ze krijgen. Zacheüs ging werken als belastingambtenaar voor de Romeinse bezetter, de vijanden van het Joodse volk, en zo kon hij de mensen veel meer belasting laten betalen dan gevraagd. Wat hij teveel vroeg stak hij in eigen zak. De Romeinen vonden het prima, zolang zij hun geld maar kregen en dat Zacheüs meer vroeg dan nodig namen ze op de koop toe.

Zacheüs werd heel rijk, maar hij werd ook nog veel meer gehaat dan hij al was. Maar je kunt je afvragen of Zacheüs nu een oplichter is geworden omdat hij zelf zo'n gemeen mannetje is, of dat hij een gemeen mannetje gemaakt is door de mensen die hem uitlachten en pesten. Natuurlijk, hij is zelf verantwoordelijk voor wat hij doet, maar je kunt ook gevormd of misvormd worden door hoe de mensen met je omgaan. Eén ding is zeker, Zacheus lag er helemaal uit bij het volk.

Nu is het wel goed om te weten dat de kerk nog niet bestond toen Jezus op aarde rondliep. De kerk is een groep mensen uit allerlei volken van de wereld die in de Here Jezus gelooft. De kerk is pas ontstaan nadat Jezus aan het kruis is gestorven, is opgestaan uit het graf en naar de hemel is gegaan. De uitstorting van de Heilige Geest op Pinksteren was het eigenlijke startschot voor het ontstaan van de kerk. Maar voordat de kerk er was, was de Here God vooral bezig met het volk Israël. Ook nu nog trouwens, maar daar gaat de preek nu niet over.

God had aan Israël de geboden gegeven en het eerste stuk van de bijbel, het Oude Testament. God gaf profeten die namens Hem Zijn boodschap doorgaven. Ook was er een plaats waar het volk samenkwam om te offeren, dat was de tempel in Jeruzalem. En verder was er in ieder dorp of in iedere stad wel een synagoge, een plaats waar mensen samen kwamen om over God te horen en Hem te aanbidden. In

de tijd van Jezus waren er geleerden in Israël die heel veel van de bijbel afwisten. Deze schriftgeleerden onderwezen de mensen over de bijbel, maar hadden ook heel veel strenge regels erbij verzonnen. Regels die maakten dat geloof in God meer leek op het naleven van een pakket regels waarin staat wat wel en niet mag (vooral wat niet mag) dan vriendschap met de Here God, die ontzettend veel van ons houdt. Die regels werden door de Joodse leiders gebruikt als een soort meetlat. Wie aan hun regeltjes voldeden mochten bij Gods volk horen, wie niet voldeden stonden er buiten.

Nou, je snapt wel dat Zacheüs op geen stukken na voldeed aan de hoge eisen van de Joodse leiders. De tollenaars hadden van de Joodse leiders het etiket 'zondaar' gekregen. En daar kwam je maar niet zo van af. Zo gaven de Joodse leiders nog een extra reden om Zacheüs met de nek aan te kijken. Hij is een zondaar!

En dan komt Jezus Jericho binnenwandelen. Er is heel veel volk op de been. Wat wil je. Net buiten Jericho heeft Jezus een blinde man beter gemaakt. De mensen waren er vol van. Iedereen wil Jezus graag zien, ook Zacheüs. Maar ja, dan kun je wel nagaan dat geen mens bereid was om een stapje opzij te zetten voor deze landverrader en oplichter. Het volk had een bloedhekel aan hem en de Joodse leiders hadden er voor gezorgd dat Zacheüs nog meer gehaat werd door hem het etiket 'zondaar' op te plakken.

De kleine tolontvanger kon niets anders doen dan snel in een vijgenboom klimmen. Een vijgenboom is een boom met een korte stam, dikke takken en grote bladeren. Ideaal dus om je een beetje achter te verstoppen. Ik zie de mensen wel, maar de mensen zien mij niet, zal Zacheüs bedacht hebben.

En dan gebeurt het onverwachte. Jezus staat stil, precies bij de boom waar Zacheüs verstoppertje zat te spelen. Jezus kijkt omhoog en noemt Zacheüs bij zijn naam. De kijker wordt de bekekene. We weten niet of Jezus hem al kende, maar in ieder geval noemt Hij hem bij zijn naam en niet bij zijn scheldnaam. Dat zouden wij misschien wel doen: *hé kleine, kom er 'ns uit. Of: hé lelijke oplichter, zou je niet 'ns uit die boom komen.* Nee, Jezus noemt zijn naam. En dat is het wel goed om te weten dat de naam Zacheüs ook nog eens zoiets als 'de rechtvaardige' of 'de eerlijke' betekent. Jezus ziet Zacheüs niet als de kleine zondaar, maar of de oneerlijke oplichter, maar Hij ziet wat hij kan worden. Een Zacheüs, een eerlijke, een reine.

Misschien ook wel even goed om bij stil te staan. Aan het begin van de preek hebben jullie iemand in gedachten genomen die er uitligt in de groep. Hoe noem jij die persoon? Bij z'n naam of bij z'n kenmerk. Hé kleine, hé dikke, hé slome, hé leerbal, hé stijve hark..... Iedereen heeft een naam, Jezus gebruikt Zacheüs' naam.

En dan gebeurt er nog iets bijzonders. Jezus zegt niet tegen Zacheüs dat hij eerst maar eens moet veranderen of zo. Nee, Jezus nodigt zichzelf uit bij Zacheüs in huis. Jezus wil dat Zacheüs Hem leert kennen. Wat Jezus betreft hoort Zacheüs er helemaal bij. Al is hij een vreemd klein mannetje, al is hij een oplichter, die voor de vijand werkt. Jezus wil de man die er bij iedereen uitligt een nieuwe kans geven om één van zijn volgelingen te worden. Zo zie je dat Jezus mensen niet buitensluit, maar binnensluit. Ook deze man, zelfs deze man, mag erbij horen.

En als dat bij Jezus zo is, dan hoort dat ook zo te zijn bij zijn volgelingen. Iemand uitsluiten om wie hij is, of om hoe hij doet, is niet wat Jezus wil. Toen niet en nu nog steeds niet. Als zo iets in een kerk gebeurt, of als dat onder christenen gebeurt, dan is dat hele slechte reclame voor het evangelie van de Here Jezus. Als we zulke dingen doen, geven we de buitenstaanders een reden om maar niet te geloven.

Toen Jezus Zacheüs uit de boom riep gebruikte Hij een belangrijk woordje: heden! Heden betekent nu! Het moet nu gebeuren. Geen tijd meer om te wachten. Zacheüs krijgt nu de kans om in contact met Jezus te komen. En die kans moet hij met beide handen aanpakken, zonder te treuzelen. Het is de kans van z'n leven om schoon schip te maken.

Zacheüs doet wat Jezus zegt. Hij komt uit de boom. Nodigt Jezus in zijn huis. En dat wordt levens-veranderend voor hem. Zacheüs kijkt iemand in de ogen die hem niet afwijst om z'n uiterlijk. Hij wijst Hem zelfs niet af voor wat fout is gegaan in z'n leven. Nooit heeft hij iemand ontmoet die zo eerlijk was. Nooit heeft hij iemand ontmoet die zo goed was, iemand die hem accepteert zoals hij is. Geen veroordeling maar vergeving. Jezus biedt als het ware zichzelf aan. Hier ben ik Zacheüs, zullen we vrienden zijn? Nooit eerder heeft iemand hem zo aangekeken, nooit eerder is hij in aanraking geweest met zo'n puur mens, zonder bijbedoeling, zonder verborgen agenda, reikt Jezus hem de hand. En die goedheid en vergevingsgezindheid roepen een verlangen op in Zacheüs. Bij die Jezus zou ik altijd willen horen. Wat ik bij Hem zie, zie ik verder nergens. Altijd ben ik afgewezen geweest. Een klein gemeen ventje, gehaat door iedereen. Maar Jezus is anders.

Meteen geeft Zacheüs blijk van het verlangen om te veranderen. Hij belooft het geld dat hij van mensen heeft afgeperst dubbel en dwars terug te betalen. Zacheüs heeft het goed begrepen. Bij Jezus mag iedereen komen zoals hij of zij is. Wat er ook maar fout is in je leven, er is vergeving te krijgen voor iedereen die spijt heeft. Maar dat wil niet zeggen dat alles kan blijven zoals het is. Wat niet goed is, moet stoppen en wat rechtgezet kan worden moet rechtgezet.

En dat is nog steeds zo. Wat voor Zacheüs geldt, geldt ook voor ieder van ons. We mogen allemaal bij Jezus komen zoals we zijn. Ook met alle dingen die zijn fout gegaan. Misschien heb je dat ook wel. Een misstap die niemand weet (alleen God!). Dingen waar je jezelf voor schaamt. Een ruzie in de familie of in de buurt. Iets oneerlijks dat je hebt gedaan. Ze hoeven nooit een belemmering te zijn om tot Jezus te komen. Maar dan ook er alles aan doen om recht te zetten wat fout is gegaan. Iemand die ik goed ken had in zijn jonge jaren een pakje shag gegapt bij een winkel. Het was een kwajongensstreek. Maar toen hij een jaar of twintig was kwam hij tot geloof in de Here Jezus. Hij vroeg vergeving van wat fout ging, maar hij wilde het ook recht zetten als hij iemand tekort had gedaan. Maar steeds weer kwam dat pakje shag in zijn gedachten. Het zat hem niet lekker. Daarom ging hij terug naar de winkel waar hij gestolen had. Hij vertelde dat hij gelovig geworden was en daarom geen schuld meer wilde. In de winkel kon men niet zoveel met hem. Het kassasysteem kon niet iets verwerken dat jaren geleden gestolen was. De man heeft gewoon tien euro op de toonbank gelegd en is weggegaan. Hij wilde er geen last meer van hebben. Onder de indruk van z'n eerlijkheid, keek de winkelier hem na.

Misschien vind je het een beetje overdreven, maar dat is wel zoals het werkt. Misschien moet je daar ook eens over na denken. Zijn er dingen tussen God en jou die moeten worden rechtgezet? Of is iets tussen jou en je medemens dat recht gezet zou moeten worden? Misschien was je vroeger wel een pester. Het zou van geweldig veel moed getuigen als je die persoon zou opzoeken en vergeving vragen voor wat je hebt gedaan. Wie dat doet is geen zwakkeling maar een held!

Jongens, meisjes, het thema van deze dienst is 'je hoort erbij'.

In de manier waarop Jezus omging met Zacheüs hebben we gezien hoe Hij het graag ziet. Iedereen mag bij Hem horen. Kleinen, groten, dikken, dunnen, sproetenkoppen en stijve harken, onhandige harry's en knappe koppen. Niemand uitgesloten.

Zo mogen jullie als groep ook met elkaar omgaan als jullie straks naar Triple F gaan. De eerste F van Triple F staat voor Faith. Dat is engels voor geloof. Het is logisch dat we in de kerk jongeren willen helpen om meer te leren over geloof, maar ook dat ze Jezus mogen leren kennen zoals Hij is. Net zoals Zacheüs. Zijn leven veranderde totaal toen hij Jezus leerde kennen. En dat kan vandaag ook nog.

Leuke vraag voor onder de koffie straks, broeders, zusters. Wat is er in jullie leven veranderd nadat je Jezus hebt leren kennen als je Verlosser en Heer? Dat geeft diepgang aan je gesprek. Dat is nog eens wat anders dan: het was een fijne dienst, of minder fijne dienst, het was te lang, te kort, te moeilijk, te kinderlijk. Wat is er veranderd in je leven nadat je Jezus leerde kennen?

De tweede F van Triple F staat voor Friendship. Vriendschap. Daar heb je het weer. Bij Triple F doen we niet aan buitenbeentjes. Iedereen hoort erbij. Ook jij mag komen zoals je bent.

En de derde F staat voor Fun. Plezier. Geloof is niet saai. Christen zijn is niet saai. Triple F is ook niet saai. Heel vaak zul je heel veel plezier met elkaar hebben.

Zo wil Triple F een plaats zijn waar we jongeren op een prettige manier dicht bij de Here Jezus houden, maar ook dicht bij elkaar.

Ik wil ook heel graag jullie, vaders en moeders, oproepen om de tieners te stimuleren mee te gaan doen, zodat ons jeugdwerk een plek mag zijn waar het goed is, waar de onvoorwaardelijke liefde van Jezus ervaren wordt, waar buitenbeentjes niet bestaan, waar voor onze jongeren een veilige plek mag zijn. Zo mogen we als ouders en als gemeente naast elkaar staan om onze jongeren de weg te wijzen.

Jongens, meisjes, van harte welkom op Triple F. Want voor ieder van jullie geldt het: je hoort er helemaal bij!

AMEN

Juni 2019
G.P. Hartkamp
Wapenveld

